

Studiu comun:

Principalele caracteristici, constatări, mesaje ale auditului în cooperare privind Sistemele de urmărire a carierei absolvenților

Introducere:

Rezoluția Parlamentului European adoptată la 20 aprilie 2012 privind modernizarea sistemelor europene de învățământ superior evidențiază necesitatea de a urmări încadrarea în muncă a absolvenților pentru a măsura gradul în care învățământul superior îndeplinește cerințele pieței muncii. Parlamentul European invită statele membre să colecteze și să publice date care arată corelația dintre calificările pentru diferite profesii și oportunitățile absolvenților de a-și găsi un loc de muncă în aceste profesii.

Declarația emisă la sesiunea din 2012 a miniștrilor responsabili cu afacerile educaționale organizată la București a stabilit, de asemenea, obiectivul de a îmbunătăți oportunitățile de angajare a noilor absolvenți. Miniștrii au solicitat colectarea de date detaliate și compararea acestora cu indicatorii de ocupare a forței de muncă.

Mai multe documente ale Parlamentului European și ale Comisiei Europene se referă la riscul "exodului de creiere" – în special pentru statele membre din Europa Centrală, de Est și de Sud – ca urmare a creșterii numărului de tineri absolvenți care decid să lucreze în străinătate. Parlamentul European și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că grupurile de lucru care aparțin Strategiei Europa 2020 privind educația și competențele nu sunt capabile să reflecte exact problemele generate de mobilitatea neechilibrată și au subliniat necesitatea găsirii unei soluții la aceste provocări atât la nivelul UE, cât și al statelor membre.

După cum ilustrează faptele menționate anterior, urmărirea carierei tinerilor absolvenți, inclusiv a situațiilor în care aceștia își găsesc un loc de muncă într-un alt stat membru al UE, este o problemă atât de complexă încât necesită implicarea instituțiilor supreme de audit din statele membre. Din acest motiv, președintele Oficiului Național de Audit al Ungariei a declarat în cadrul reuniunii Comitetului de Contact al UE al șefilor de stat din 2014 că, pentru a atinge obiectivele de competitivitate și pentru a identifica problemele pe piața muncii din UE, cariere în cadrul unui audit în cooperare. Propunerea detaliată a Ungariei, "Auditul comun pentru o mai bună utilizare a cunoștințelor comune pentru competitivitate - care dezvăluie bunele practici de urmărire a carierei absolvenților" a fost prezentat la seminarul comun al Rețelei de audit a politicii fiscale și al Rețelei de audit pentru strategia Europa 2020 în 2015.

În cadrul auditului privind strategia Europa 2020, ca parte a subproiectelor rețelei, Oficiul Național de Audit al Ungariei (în calitate de coordonator), Oficiul Național de Audit al Republicii Bulgaria și Curtea de Conturi a României au decis să efectueze un audit în cooperare pentru a permite o mai bună utilizare a cunoștințelor comune pentru competitivitate – descoperirea bunelor practici ale sistemelor de urmărire a carierei tinerilor absolvenți. Obiectul auditului este strâns legat de obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020.

Președinții celor trei instituții supreme de audit au stabilit obiectivele, domeniul de aplicare, metodologia și alte condiții ale cooperării într-un acord. Obiectivul auditului a fost dezvoltarea bunelor practici din 6 sisteme de urmărire a carierei tinerilor absolvenți, acordând o atenție deosebită urmăririi carierei absolvenților angajați într-un alt stat membru. Concluziile și recomandările sale ar trebui să permită împărtășirea cunoștințelor și a experienței relevante.

Auditul în cooperare, coordonat de Oficiul Național de Audit al Ungariei, a reprezentat un audit de performanță, axat pe eficacitate. Curtea de Conturi a României s-a concentrat, de asemenea, pe eficiența auditului specific țării. Oficiul Național de Audit al Ungariei, pe lângă efectuarea auditului, a efectuat și o analiză. SAI-urile care au participat la auditul în cooperare au avut opțiunea de a efectua un audit de conformitate cu privire la acest subiect, însă acesta nu face parte din auditul în cooperare.

Președinții celor trei SAI-uri au convenit că produsul final al auditului în cooperare ar trebui să fie un studiu comun, ale cărui concluzii se bazează pe constatări de interes internațional. În acest studiu prezent am formulat patru concluzii și mesaje care sunt susținute de experiențele și concluziile auditului tuturor celor trei SAI-uri. Aș dori să atrag atenția Comitetului de contact al șefilor de stat din statele membre ale UE și al Curții de Conturi Europene asupra acestor concluzii. În plus, cele trei SAI-uri au rezumat principalele caracteristici și constatări ale auditurilor lor naționale, acordând o atenție specială celor care ar putea oferi lecții utile celorlalte state membre în dezvoltarea sistemelor de urmărire a carierei tinerilor absolvenți. Mai mult, toate cele trei SAI au evidențiat și au prezentat trei bune practici pe care le-au colectat pe parcursul auditurilor și care ar dori să atragă atenția altor țări.

Auditul în cooperare, efectuat în conformitate cu acordul anterior, a fost finalizat. Toți am învățat foarte mult din acest audit comun. Dorim să împărtășim rezultatele activității noastre și lecțiile învățate cu comunitatea internațională în speranța că acestea vor fi utilizate de alte SAI-uri europene, organisme guvernamentale și instituții de învățământ superior și că vor ajuta la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

ANALIZĂ DETALIATĂ

1. Caracteristicile principale ale auditurilor naționale

1.1. Oficiul Național de Audit al Republicii Bulgaria

Perioada supusă auditării: 01.01.2013-31.12.2015

Entități auditate:

- Ministerul Educației și Științei;
- Ministerul Muncii și Politicii Sociale.

În plus, au fost solicitate informații privind ocuparea forței de muncă și migrația absolvenților de la Ministerul de Interne, Agenția de Stat pentru Bulgarii din Străinătate, Agenția Națională de Evaluare și Acreditare, toate cele 51 de universități din țară și diferitele organizații responsabile pentru verificarea calificărilor profesionale.

Metodologia și scopurile auditului:

Domeniul de aplicare al acestui audit de performanță include multitudinea de organizații și instituții de stat care desfășoară activități legate de monitorizarea rezultatelor absolvenților din țară sau din străinătate. Auditul de performanță înseamnă revizuirea activităților legate de planificare, implementare și control la toate nivelurile de management din cadrul entității auditate, în ceea ce privește eficacitatea, eficiența și economia acestora. Obiectul auditului este eficacitatea procesului de monitorizare, inclusiv colectarea, analiza, schimbul și utilizarea informațiilor.

Au fost trimise chestionare tuturor celor 51 de universități publice și private din Bulgaria cu privire la sistemele informatice pe care le au pentru monitorizarea rezultatelor carierei propriilor absolvenți. Patruzeci și patru dintre acestea au luat parte la studiu.

Pentru evaluarea beneficiilor Sistemului de Clasificare a Universităților pentru studenții potențiali, a fost efectuat un studiu între elevii din clasele a XI-a și a XII-a. A fost utilizat un eșantion de 10% din toate cele 1.008 de școli din învățământul secundar public și privat. Au răspuns nouăzeci și opt din cele 101 de școli participante la acest studiu, cu un total de 9.095 de elevi respondenți.

Baza juridică a auditului:

Auditul performanței a fost realizat în conformitate cu Legea Oficiului Național de Audit al Republicii Bulgaria și cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit. Subiectul auditului este reglementat de Legea Învățământului Superior, Legea privind migrația forței de muncă și mobilitatea, precum și de normele de procedură ale instituțiilor implicate în colectarea și/sau schimbul de informații despre absolvenți.

Sprrijinul UE:

Dezvoltarea Sistemului de Clasificare a Universităților din Bulgaria a fost finanțată de Fondul Social European în cadrul Programului Operațional "Dezvoltarea Resurselor Umane". Proiectul inițial din 2010 a primit peste 300.000 euro, în timp ce în 2013 cel de-al doilea proiect pentru consolidarea sistemului a primit aproximativ 850.000 euro. În 2016, Ministerul Educației și Științei a inițiat un al treilea proiect cu un sprijin al UE estimat la 1.275.000 euro, care va fi acordat în cadrul Programului Operațional "Știință și educație pentru creștere inteligentă" 2014-2020.

1.2. Oficiul Național de Audit al Ungariei

Perioada supusă auditării: 01.01. 2011-31.10.2015

Entități auditate:

- Ministerul pentru Capacități Umane
- Educație Ltd. și Biroul de Educație, succesorul său legal
- Universitatea Corvinus din Budapesta, Universitatea Eötvös Loránd, Universitatea din Pécs, Universitatea Semmelweis, Universitatea Szent István, Universitatea Regele Sigismund (în perioada de audit: Colegiul King Sigismund)

Metodologia și scopurile auditului:

Auditul a fost realizat în conformitate cu standardele profesionale de audit și în conformitate cu principiile auditului performanței.

Evaluarea informațiilor și a documentelor necesare pentru a răspunde întrebărilor a implicat următoarele procese: observarea, formularea întrebărilor (cererea de informații), compararea și analiza. Auditul a fost realizat prin evaluarea răspunsurilor la întrebări, utilizând date din certificate și luând în considerare prevederile legale aflate în vigoare în perioada supusă auditării.

Baza juridică a auditului:

Punctul 5, secțiunea 3 din Legea LXVI din 2011 a Oficiului Național de Audit al Ungariei

1.3. Curtea de Conturi a României

Perioada supusă auditării: 01.01.2013-31.12.2015

Entități auditate:

- Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice
- 24 de instituții de învățământ superior

Metodologia și scopurile auditului:

Obiectivul general al acestui audit de performanță a fost evaluarea activităților de implicare și monitorizare desfășurată de către minister și instituțiile de învățământ superior în crearea și funcționarea eficientă a sistemelor informatice pentru susținerea absolvenților de învățământ superior în găsirea unui loc de muncă. Au existat câteva obiective specifice, cum ar fi evaluarea eficienței și eficacității subvențiilor finanțate de UE în ceea ce privește dezvoltarea sistemelor de urmărire a carierei și detectarea deficiențelor în funcționarea acestor sisteme. Identificarea oportunităților de consolidare a concordanței dintre cererea pe piața forței de muncă și oferta de calificare pentru o mai bună utilizare a cunoștințelor dobândite și pentru a îmbunătăți competitivitatea statelor membre ale UE.

Baza juridică a auditului:

Auditul a fost efectuat în conformitate cu standardele Curții de Conturi a României, pe baza standardelor internaționale de audit ale INTOSAI.

2. Principalele constatări și concluzii ale auditurilor naționale

2.1. Principalele constatări și concluzii ale auditului realizat în Bulgaria

Norme adoptate pentru urmărirea carierei absolvenților

În cadrul organismelor responsabile pentru realizarea politicii în domeniul învățământului superior nu există ordine sau obligații stabilite pentru colectarea, analizarea și evaluarea informațiilor privind rezultatele obținute în cariera absolvenților. Schimbul de informații între diferitele părți interesate este reglementat doar în principiu. Prin intermediul acordurilor-cadru semnate, diferitele organisme guvernamentale fac schimb de informații, inclusiv despre parcursul carierei absolvenților, în scopul realizării politicii de stat în domeniul învățământului superior.

Sisteme stabilite și funcționale pentru monitorizarea rezultatelor carierei absolvenților atât la nivel universitar, cât și la nivel național

În urmărirea dezvoltării carierei absolvenților, universitățile folosesc centre de carieră, organizații de absolvenți și sondaje în rândul angajatorilor cu privire la nivelul de competență al absolvenților. Metodele de colectare a datelor sunt adesea subiective și se bazează foarte mult pe buna voință

Bună practică 1

Principala metodă prin care universitățile pot să obțină informații despre dezvoltarea carierei absolvenților lor este prin intermediul unor studii. Cu toate acestea, unele dintre aceste instituții folosesc surse mai creative de obținere a informațiilor, cum ar fi organizațiile profesionale și patronale, ministerele și alte instituții.

De exemplu, unele dintre școlile financiare solicită informații de la toate băncile din Bulgaria. Anumite universități medicale cer informații despre parcursul carierei foștilor lor studenți de la Uniunea Medicilor din Bulgaria. O universitate sportivă obține informații despre absolvenții care lucrează ca profesori de educație fizică, în sistemul de învățământ, din cadrul Ministerului Educației și Științei.

studenților să comunice informații actualizate și exacte. Unele dintre universități obțin rezultate mai bune prin contacte cu terțe părți, precum organizațiile profesionale și patronale.

Principala metodă prin care universitățile pot să obțină informații despre dezvoltarea carierei absolvenților lor este prin intermediul unor studii. Cu toate acestea, unele dintre aceste instituții folosesc surse mai creative de obținere a informațiilor, cum ar fi organizațiile profesionale și patronale, ministerele și alte instituții.

De exemplu, unele dintre școlile financiare solicită informații de la toate băncile din Bulgaria. Anumite universități medicale cer informații despre parcursul carierei foștilor lor studenți de la Uniunea Medicilor din Bulgaria. O universitate sportivă obține informații despre absolvenții săi care lucrează ca profesori de educație fizică, în sistemul de învățământ, din cadrul Ministerului Educației și Științei.

Instrumentul principal pentru urmărirea evoluției carierei absolvenților la nivel național în Bulgaria este Sistemul de Clasificare a Universităților.

Sistemul de Clasificare a Universităților din Bulgaria a fost dezvoltat în 2010 de Ministerul Educației și Științei în cadrul unui proiect finanțat de Fondul Social European. Scopul proiectului a fost de a stabili o bază obiectivă pentru evaluarea și compararea calității învățământului superior. A fost conceput un sistem de indicatori pentru a măsura eficacitatea procesului de învățământ în universități, inclusiv rezultatele profesionale ale absolvenților. Funcționalitatea sistemului de clasificare a fost actualizată în 2013 prin adăugarea de noi indicatori, surse de date și module online suplimentare.

În 2016, Ministerul Educației și Științei a inițiat un nou proiect în cadrul Programului Operațional "Știință și educație pentru creștere inteligentă" 2014-2020. Proiectul prevede îmbunătățiri suplimentare ale sistemului de clasificare prin introducerea de noi caracteristici și capabilități.

Indicatorii sunt divizați tematic în șase grupe, în funcție de principalele categorii care evaluează calitatea educației în universități. Evaluarea rezultatelor carierei absolvenților se face prin intermediul indicatorilor din Grupul 6: Relevanța carierei pe piața muncii și importanța regională.

Realizarea unei acoperiri complete a întregii populații este practic imposibilă pentru orice sistem de monitorizare. Suma valorilor pentru indicatorii *Contribuția la sistemul de securitate socială și Șomajul în rândul absolvenților* pentru toate cele 52 de domenii profesionale, în 2016, arată că Sistemul de Clasificare a Universităților acoperă 79% din totalul absolvenților. În afara domeniului de aplicare sunt 21% dintre absolvenți, ceea ce reprezintă un rezultat relativ bun în comparație cu nivelul de răspuns obținut în mod obișnuit prin sondaje. Registrele centralizate de stat ale Institutului Național de Securitate Socială și Institutului Național de Statistică, ca surse de informare privind dezvoltarea carierei absolvenților, oferă date cu un nivel ridicat de fiabilitate și obiectivitate, dar nu permit urmărirea absolvenților care nu pot fi găsiți în aceste registre, cum ar fi persoanele care lucrează în străinătate.

Cele mai complete date sunt disponibile pentru domeniul profesional Știință Militară, unde 95% dintre absolvenți au un statut de securitate socială în țară (94,7%) sau sunt înregistrați ca șomeri (0,3%). Cea mai mică cifră se înregistrează în domeniul artelor, unde sunt disponibile informații pentru aproximativ 64% dintre absolvenți. Restul, de până la 100%, se presupune că este completat de cei care lucrează în străinătate, de artiștii independenți care lucrează fără contract sau de șomerii care nu sunt în mod oficial înregistrați ca atare.

Unele dintre universități au solicitat includerea în sistem a unui indicator care să poată urmări evoluția carierei absolvenților în UE. De asemenea, conform metodologiei sistemului de clasificare, datele nu includ absolvenții non-bulgari și nu sunt subdivizate în funcție de nivelurile învățământului superior (licență, masterat etc.)

Potrivit datelor din sistemul de clasificare, cea mai mare rată de aplicare a nivelului dobândit (adică absolvenții lucrează pe o poziție care necesită un nivel de studii superioare) este obținută de absolvenții din următoarele domenii profesionale: Științe Militare (99%), Farmacie (95%), Medicină (95%), Stomatologie (93%), Medicină Veterinară (73%) și Pedagogie (72%). Semnificativ mai mică este această rată pentru cele două domenii profesionale cu cel mai mare număr de studenți – Economie (38%) și Administrație și Management (37%).

Bună practică 2

Sistemul de Clasificare a Universităților din Bulgaria (<http://rsvu.mon.bg/rsvu3/?locale=en>) este o bază de date națională despre calitatea învățământului superior oferit în această țară. Metodologia sa permite urmărirea tuturor absolvenților din toate universitățile din țară prin utilizarea înregistrărilor administrative centralizate. Gama largă de indicatori disponibili urmăresc toate aspectele dezvoltării carierei, inclusiv venitul, aplicarea gradului dobândit, ponderea absolvenților șomeri, contribuția la sistemul de securitate socială, semnificația regională și altele.

Sistemul de Clasificare oferă diferite funcționalități și instrumente pentru analiză și este actualizat anual. Începând cu 2016, sistemul conține informații despre rezultatele carierei a 79% dintre absolvenți. Restul de 21% nu apar în registrele administrative utilizate. O parte semnificativă a acestor absolvenți se presupune că lucrează în străinătate.

În cei 6 ani de funcționare, sistemul s-a dovedit a fi un atu important pentru factorii de decizie politică, managementul universităților și publicul pentru a obține informații detaliate despre starea învățământului superior din Bulgaria.

Utilizatorii informațiilor din Sistemul de Clasificare a Universităților și sistemele informatice universitare

Ministerul Educației și Științei utilizează Sistemul de Clasificare a Universităților ca unul dintre instrumentele utilizate în aplicarea unui model de finanțare universitară și de admitere care leagă valoarea fondurilor de calitatea educației oferite. Acest lucru permite universităților care oferă o educație mai bună să primească sume mai mari de finanțare și cote mai mari de admitere.

Utilizarea Sistemului de Clasificare a Universităților ajută Ministerul Educației și Științei la optimizarea rețelei universitare din țară și la îmbunătățirea eficacității managementului financiar în sistemul de învățământ superior.

Universitățile includ un alt grup de părți interesate care utilizează datele din Sistemul de Clasificare a Universităților. Sistemul funcționează ca un instrument imparțial și obiectiv pentru măsurarea eficacității politicilor și activităților desfășurate de universități. Sistemul de clasificare identifică atât punctele slabe care trebuie îmbunătățite, cât și punctele forte pe care universitățile trebuie să le concentreze și să le utilizeze ca un avantaj față de alte școli în atragerea potențialilor studenți. De când sistemul de clasificare a fost lansat în 2010, a existat o tendință moderată pentru universități să închidă domeniile profesionale slab clasate, noi sau mici.

Bună practică 3

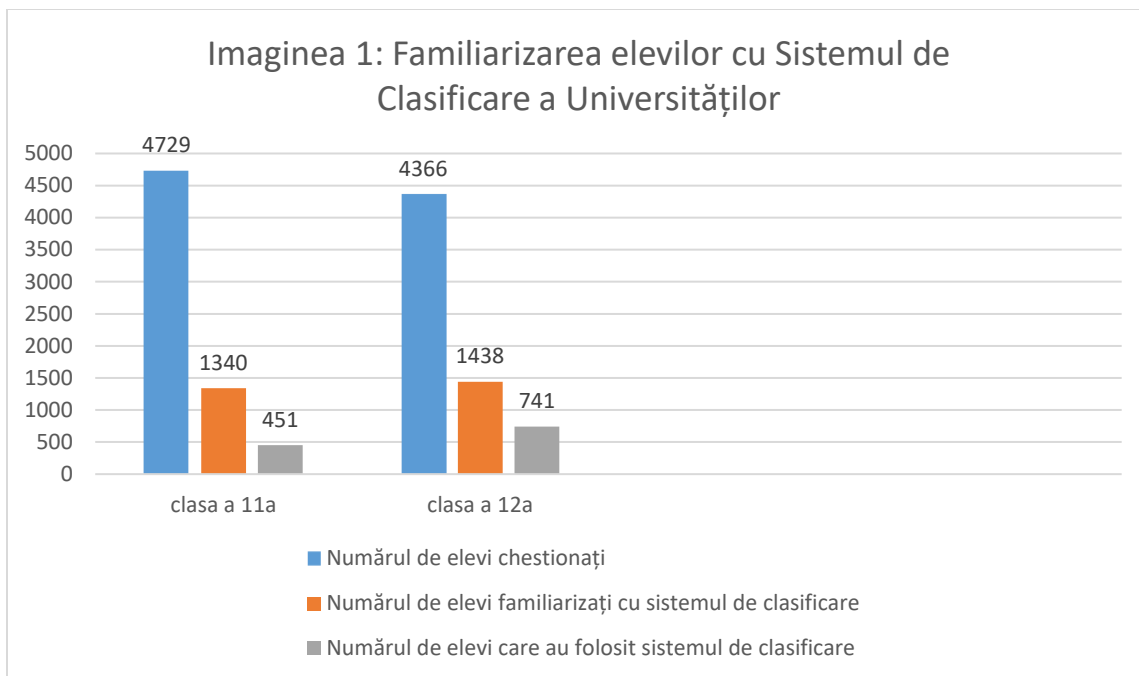
În anul 2012, Ministerul Educației și Științei a introdus un nou model de finanțare universitară, care ține cont de calitatea educației oferite. Conform Strategiei pentru Dezvoltarea Învățământului Superior, până în 2020, 60% din fonduri trebuie alocate pe baza calității educației, iar restul de 40% – pe baza numărului de studenți înscriși.

Calitatea educației este măsurată prin criterii cantitative obiective luate din Sistemul de Clasificare a Universităților. Dezvoltarea cu succes a carierei absolvenților este unul dintre aceste criterii.

Din anul 2016, datele din sistemul de clasificare a rezultatelor carierei absolvenților și prognoza cererii și ofertei de forță de muncă în Bulgaria sunt printre factorii care determină alocarea cotelor de admitere la universități. Corelarea succesului absolvenților pe piața muncii cu cotele de admitere la universități consolidează rolul Sistemului de Clasificare în modelul de admitere și în îmbunătățirea profilului absolvenților care intră pe piața forței de muncă.

Unul dintre scopurile principale ale Sistemului de Clasificare a Universităților este de a ajuta potențialii studenți să facă o alegere în cunoștință de cauză cu privire la viitorul lor domeniu de studiu și de muncă. Echipa de audit a efectuat un sondaj în rândul elevilor din clasele a XI-a și a XII-a de la 10% din toate școlile din învățământul secundar din țară. Rezultatele studiului arată că 70% din cei 9.095 de respondenți nu sunt familiarizați cu sistemul de clasificare. Doar 13% dintre elevi au răspuns că au folosit de fapt sistemul pentru un scop sau altul (Figura 1). Sunt necesare să fie adoptate măsuri suplimentare de către Ministerul Educației și Științei pentru a promova sistemul în rândul potențialilor studenți.

Informațiile colectate de universități sunt utilizate de Agenția Națională de Evaluare și Acreditare. În procesul de acreditare, Agenția monitorizează și evaluează sistemele pe care universitățile le-au creat pentru urmărirea evoluției carierei absolvenților, dar cuprind doar o mică parte din criteriile complete de acreditare.

Monitorizarea migrației absolvenților în străinătate

Politica de stat adoptată privind gestionarea migrației absolvenților în străinătate

Politica de stat privind gestionarea proceselor de migrație în rândul absolvenților de studii universitare se concentrează pe două direcții principale – atragerea emigranților bulgari înapoi și atragerea imigranților străini cu înaltă calificare în țară. Cele două strategii de migrare care erau în vigoare în perioada auditată au identificat deficiențe semnificative în ceea ce privește cadrul instituțional și disponibilitatea datelor necesare pentru realizarea efectivă a politicilor de stat.

Caracterul puternic fragmentat al politicii privind migrația absolvenților, lipsa unor obiective și acțiuni clare în documentele strategice relevante și responsabilitățile insuficiente atribuite colectării și analizării datelor împiedică monitorizarea și gestionarea eficientă a proceselor de migrație.

Sisteme stabilite pentru urmărirea migrației absolvenților în străinătate

Strategiile de migrație subliniază nevoia de a lua măsuri care să producă date statistice comparabile, analize, studii și sondaje publice în scopul realizării cu succes a politicilor de migrație. Nu au fost întreprinse astfel de măsuri în perioada auditată. Strategia actualizată privind ocuparea forței de muncă identifică, de asemenea, lipsa unei baze de date cantitative sau calitative ca obstacol în formularea unei politici adecvate privind gestionarea migrației forței de muncă.

Nu a fost elaborat niciun sistem dedicat pentru colectarea datelor privind migrația absolvenților în străinătate la nivel național sau instituțional și nu a fost efectuată o analiză cuprinzătoare a

fluxurilor de migrație a forței de muncă spre și dinspre Bulgaria. Grupurile vizate, identificate ca fiind cele mai importante în strategiile de migrație, inclusiv emigranții bulgari cu înaltă calificare profesională, persoanele de origine bulgară și străinii care au absolvit o universitate bulgară, nu sunt monitorizați.

În absența unei politici de stat unitare privind gestionarea migrației absolvenților și a unor eforturi naționale sincronizate, fiecare organism național, în cadrul propriilor responsabilități, desfășoară activități individuale relevante pentru migrația absolvenților. Mai mult de 27 de instituții au date privind migrarea forței de muncă cu înaltă calificare.

Potrivit Ministerului de Interne și Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, în perioada 01.01.2011-30.09.2016 au fost angajați peste 11.554 de absolvenți bulgari. În același interval, accesul la piața muncii din Bulgaria a fost acordat unui număr de 1.970 de cetățeni străini cu înaltă calificare profesională.

În ceea ce privește certificatele APOSTILLE¹ eliberate pe documentele care autentifică o diplomă de învățământ superior, Ministerul Educației și Științei nu poate realiza deosebiri între diplome, certificate și alte documente cărora li s-a eliberat un certificat APOSTILLE.

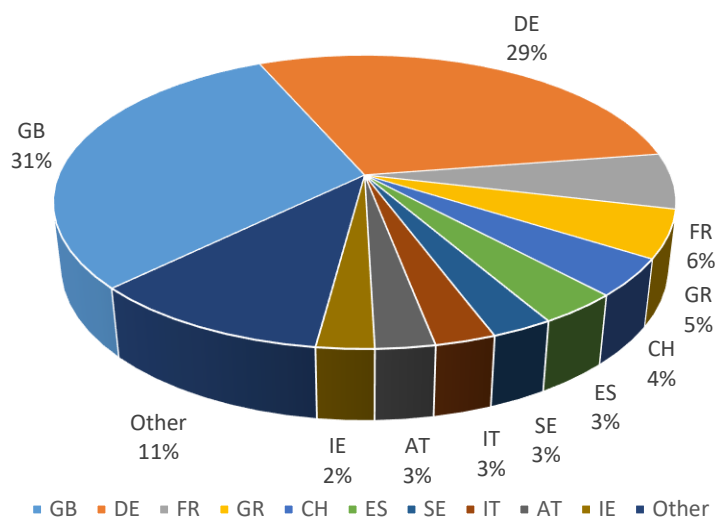
Centrul Național de Informare și Documentare a verificat nivelul de studii superioare obținut în universitățile străine de 2.677 de persoane în perioada 01.01.2011-30.06.2016. Dezvoltarea carierei acestor persoane în Bulgaria sau în străinătate nu este monitorizată.

Potrivit organismelor responsabile cu verificarea calificărilor profesionale, 8.405 de certificate au fost eliberate persoanelor care au obținut calificarea profesională în Bulgaria cu intenția de a exercita o profesie reglementată în străinătate. În special, aceștia sunt profesioniști în domeniul medical – 7.245 (figura 2). Un număr de 764 de certificate de calificare profesională dobândite în străinătate au fost eliberate persoanelor pentru a ocupa o profesie reglementată în Bulgaria, cea mai mare parte dintre acestea – 550 – sunt și medici. Comparând numărul de cadre medicale care au părăsit țara (7.245) cu numărul de absolvenți universitari de medicină (22.480) în aceeași perioadă, se observă un dezechilibru semnificativ pe care migrația îl provoacă pe piața forței de muncă. Medicii care părăsesc țara reprezintă o treime din cei care au dețin o diplomă de licență în medicină. În mod firesc, trebuie luat în considerare faptul că este posibil ca medicii care au primit un certificat destinat să lucreze în străinătate să nu fi părăsit țara. Potrivit rapoartelor a 11 universități, 2.220 de absolvenți au lucrat în străinătate în perioada 2013-2015.

---

¹ Apostilă (din franceză, *apostille*) este un certificat emis de o autoritate desemnată într-o țară în care este în vigoare Convenția de la Haga privind simplificarea procedurii supra legalizării documentelor publice străine. Este folosită pe documente (adesea diplome) pentru verificare și autentificare în țări străine.

Imaginea 2: Certificatele ce verifică calificările medicale profesionale necesare pentru angajarea peste hotare

Fără existența unor acorduri interinstituționale, nu a fost adoptată nici o reglementare care să certifice schimbul de informații privind cetățenii străini angajați în țară. Prin urmare, nu există un flux de informații între organismele responsabile cu verificarea calificărilor profesionale din cauza lipsei unei astfel de reglementări.

2.2. Principalele constatări și concluzii ale auditului realizat în Ungaria

Obiectivele Sistemului de urmărire a carierei absolvenților sunt

- să furnizeze informații factorilor de decizie din învățământul superior public, pentru a contribui la luarea unor decizii optime,
- să ofere feedback instituțiilor de învățământ superior cu privire la calitatea și utilitatea învățământului și
- să ofere elevilor consiliere pentru carieră.

Sistemul de urmărire a carierei absolvenților maghiari constă din două niveluri. Organizația centrală se ocupă cu colectarea, integrarea și analiza datelor din întreaga țară, creează o bază de date, elaborează metodologia și oferă sprijin instituțiilor, în timp ce instituțiile de învățământ superior colectează și analizează date individuale și întocmesc rapoarte pentru organizația centrală.

Crearea sistemului și a cadrului legal

Legea 139 din 2005 privind învățământul superior și apoi Legea 204 din 2011 privind învățământul superior național reprezintă temeiul juridic al Sistemului de urmărire a carierei absolvenților (*Graduates' Career Tracking System – GCTS*). Metoda precisă de urmărire a fost definită prin Decretul guvernamental nr. 87 din 2015 și prin recomandările ministrului responsabil cu

învățământul superior, publicate pe site-ul web al guvernului. Cadrul legal permite GCTS să-și atingă obiectivele.

Mecanismele de planificare și coordonare centralizată operate de Educatio Ltd și, începând cu 1 ianuarie 2016, de către succesorul său, Biroul pentru Educație, se desfășoară în conformitate cu obiectivele Sistemului de urmărire a carierei absolvenților. Acestea contribuie la creșterea eficienței sistemului. Aceleași obiective sunt, de asemenea, urmărite de datele sistemului de monitorizare și de dezvoltarea infrastructurii IT.

În ceea ce privește planificarea, Educatio Ltd

- a publicat un manual de utilizare a sistemului, care oferă îndrumări instituțiilor privind, de exemplu, modul de scriere a chestionarelor, manipularea datelor cu caracter personal, comunicarea etc. și acționează ca un instrument de sprijin pentru înființarea unei organizații instituționale care să opereze sistemul.

- a elaborat linii directoare metodologice pentru întrebări, precum și partea obligatorie a chestionarului care trebuie trimisă grupurilor țintă.

În ceea ce privește activitățile de coordonare,

- profesorii și șefii instituțiilor de învățământ superior au contribuit la elaborarea secțiunilor metodologice și de marketing ale liniilor directoare,

- au organizat conferințe profesionale și au pregătit tutoriale.

În ceea ce privește sistemul de monitorizare, Educatio Ltd a emis două rapoarte. Primul, în 2011, a arătat care instituții au implementat instrucțiuni centrale și au identificat riscuri, oportunități și bune practici, iar cel de-al doilea, în 2014, a rezumat condițiile pentru funcționarea sistemului.

Integrarea datelor, ca instrument suplimentar al sistemului, conectează diferite baze de date publice cu un sistem de stocare a datelor, cum ar fi GCTS, astfel încât datele să poată fi utilizate în scopuri statistice. În practică, se referă la conectarea Sistemului de Informații al Învățământului Superior (ca element central al integrării datelor) cu Autoritatea Fiscală și Vamală și cu Fondul Național de Sănătate.

Auditul a constatat că **mecanismul instituțional de planificare, coordonare și monitorizare** al Sistemului a fost eficient și în conformitate cu obiectivele stabilite. Toate instituțiile de învățământ superior implicate în audit au realizat sau au depășit numărul necesar de participanți utilizând date din sistem. Mai mult, patru instituții au atins obiectivul de a implica 90% dintre absolvenți în chestionare (de la Universitatea „Szent István“, valoarea țintă a fost de 92%), iar alte două universități au depășit acest obiectiv.

Colectarea și analiza datelor, furnizarea informațiilor grupurilor țintă

Datele au fost colectate de instituții și raportate coordonatorului central (Educatio Ltd) în conformitate cu obiectivele sistemului:

- colectarea datelor a fost armonizată cu orientările metodologice și cu obligațiile contractuale ale instituțiilor (întrebări obligatorii, absolvenți vizați) și

- datele transmise organizației centrale au permis companiei Educatio Ltd să furnizeze grupurilor țintă (instituțiile de învățământ superior, elevii și părinții lor, factorii de decizie din învățământul superior și piața forței de muncă dedicată absolvenților, angajatorii) informațiile necesare privind modul în care cariera absolvenților în diferite profesii progresează în întreaga țară.

Integrarea, prelucrarea, analiza și publicarea datelor au fost în concordanță cu obiectivele sistemului:

- au fost monitorizate ratele de răspuns scăzute și în descreștere (comparativ cu numărul total al absolvenților chestionați la nivel național), iar rezultatele instituțiilor au fost publicate doar atunci când rata de răspuns a depășit 10% pentru a evita denaturările.

- A fost înființată o bază de date la nivel național, prin ponderarea datelor brute transmise de instituții.

- De asemenea, a fost publicată o bază de date pentru cercetare și educație (de 73 de ori).

Au existat suficiente date atât la nivel național, cât și la nivel instituțional. Elevii care se confruntă cu o varietate de cursuri au putut obține informații detaliate despre oportunitățile de carieră oferite de facultățile diferitelor universități, facilitând astfel luarea deciziilor.

- **La nivel instituțional**, toate instituțiile au trebuit să comunice rezultatele propriilor cercetări privind Sistemul de urmărire a carierei absolvenților. Această obligație a fost stabilită în contract. În ansamblu, toate universitățile auditate au îndeplinit această obligație. Unele universități au depășit obligațiile legale legate de gestionarea GCTS și au stabilit bune practici pentru a asigura durabilitatea pe termen lung a sistemului.

- **La nivel central**, Educatio Ltd. a înmănat baza de date la cerere, în scopuri pur educaționale sau de cercetare. În plus, un exemplu de bună practică este că "Info-Graphics", dezvoltat prin intermediul informațiilor din baza de date, a fost publicat pe site-ul web. Aceasta arată procentul de absolvenți care încă studiază, lucrează, studiază și lucrează sau caută un loc de muncă și pot fi filtrați pentru diferite facultăți dintr-o ramură a științei.

Exemple de bune practici

Bună practică 1 – Dialogul cu angajatorii

Universitatea King Sigismund a început să urmărească atent cariera absolvenților săi la mijlocul anilor 2000. "Modelul de dialog" stabilit de universitate implică adresarea de întrebări angajatorilor și absolvenților despre abilitățile și competențele necesare pentru o anumită profesie și identificarea gradului în care absolvenții au obținut aceste competențe. Studenții activi trebuie să fie interogați folosind o metodă similară cu privire la opiniile lor privind necesitatea competențelor necesare pentru profesia lor viitoare și măsura în care le-au obținut deja. Instituția informează profesorii despre rezultate și le introduce în programul de educație al instituției pentru a găsi un echilibru între abilitățile dorite și cele existente.

Bună practică 2 – Rezultatele GCTS sunt integrate în strategie

Universitatea Szent István și Universitatea Semmelweis au rezumat procesele și sarcinile care trebuie implementate în legătură cu sistemul de urmărire a carierei absolvenților într-un manual de utilizare și într-un document strategic. Cu ajutorul GCTS, se fac recomandări privind competitivitatea, competențele, direcțiile de formare și structura educațională. În plus, îi ajută pe cei care participă la sistem, creând astfel linii directoare pentru punerea în aplicare a sarcinilor care trebuie îndeplinite și o descriere detaliată a sarcinilor în cazul schimbărilor de personal.

Bună practică 3 – GCTS ca instrument de alegere a unei viitoare profesii pentru studenți

Educatio Ltd utilizează grafice informative pentru a ilustra oportunitățile de carieră ale facultăților și profesiilor specifice pe site-ul www.felvi.hu/diplomantul. Înainte de a absolvi sau de a lua o decizie cu privire la carieră, studenții pot obține cu ușurință informații prin intermediul serviciului "Info-grafice" despre oportunitățile oferite de diferitele facultăți din învățământul superior. Furnizorul de servicii arată numărul de absolvenți dintr-o anumită facultate, raportul de gen și rata studenților care își continuă studiile până la nivel de master. Pe baza datelor GCTS, graficele indică universitatea la care un anumit curs este disponibil. Câmpul intitulat "Dincolo de diplomă" arată procentul de absolvenți ai unui anumit curs sau care caută un loc de muncă la momentul studiului. Se afișează, de asemenea, salariul mediu lunar brut și rata ocupării forței de muncă în domeniile care necesită o diplomă. Datele rezumate pe facultăți și profesii sunt suficient de detaliate și îi ajută pe studenți să ia o decizie cu privire la alegerea carierei viitoare. Solicitanții sunt familiarizați cu informațiile grafice și le folosesc atunci când iau decizii. La expoziția "Educatio" din 2016, s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de vizitatori interesați de graficul informativ comparativ cu anul precedent.

Urmărirea carierei absolvenților care lucrează în străinătate

Deși obiectivele GCTS nu includ fapte și cifre referitoare la studenții care au absolvit în Ungaria și apoi au fost angajați în străinătate, chestionarul Sistemului de urmărire a carierei conține date referitoare la **migrația absolvenților**. Studiile finale ale Educatio Ltd, publicate în fiecare an între 2011 și 2015, precum și baza de date GCTS conțin date referitoare la numărul de absolvenți care lucrează în străinătate pe ramuri de învățământ superior și pe țări țintă. Acestea conțin, de asemenea, date referitoare la concordanța dintre diploma și domeniul în care activează absolvenții. Deși datele sunt disponibile, obiectivele Sistemului de urmărire a carierei pentru absolvenții care lucrează în străinătate nu au fost încă elaborate. Cu toate că datele relevante sunt disponibile accesând baza de date a sistemului, nu este posibilă măsurarea utilizării acestora din perspectiva luării deciziilor strategice.

În ceea ce privește rata absolvenților care lucrează în străinătate, baza de date GCTS nu permite o estimare fiabilă, deoarece rata de răspuns a fost chiar mai mică decât cea a absolvenților care lucrează în Ungaria și, prin urmare, nu poate fi considerată o rată de răspuns reprezentativă. Totuși, tendințele pot fi estimate. Pe baza datelor, s-a constatat că rata tinerilor absolvenți care lucrează în străinătate în cei cinci ani auditați a crescut, în ciuda unei ușoare scăderi în 2015 (Figura 3).

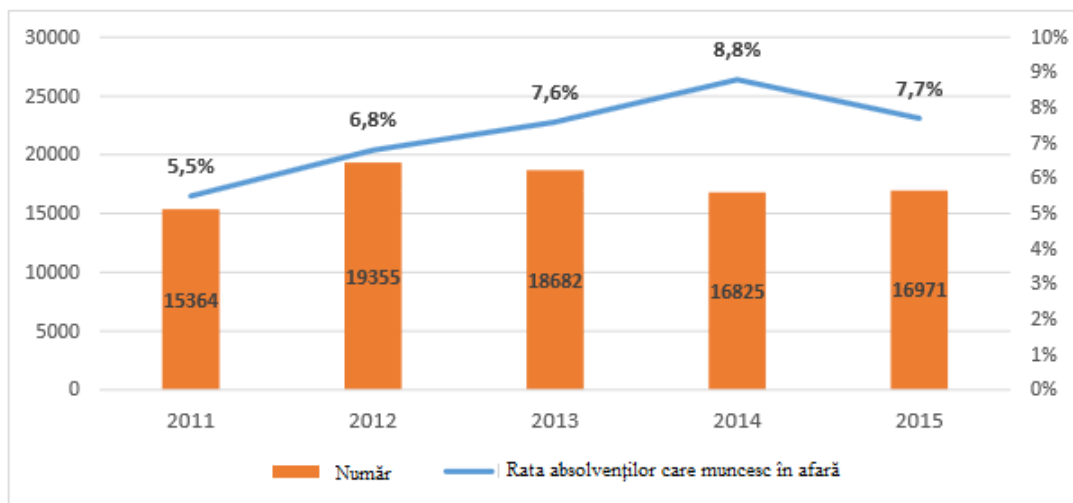
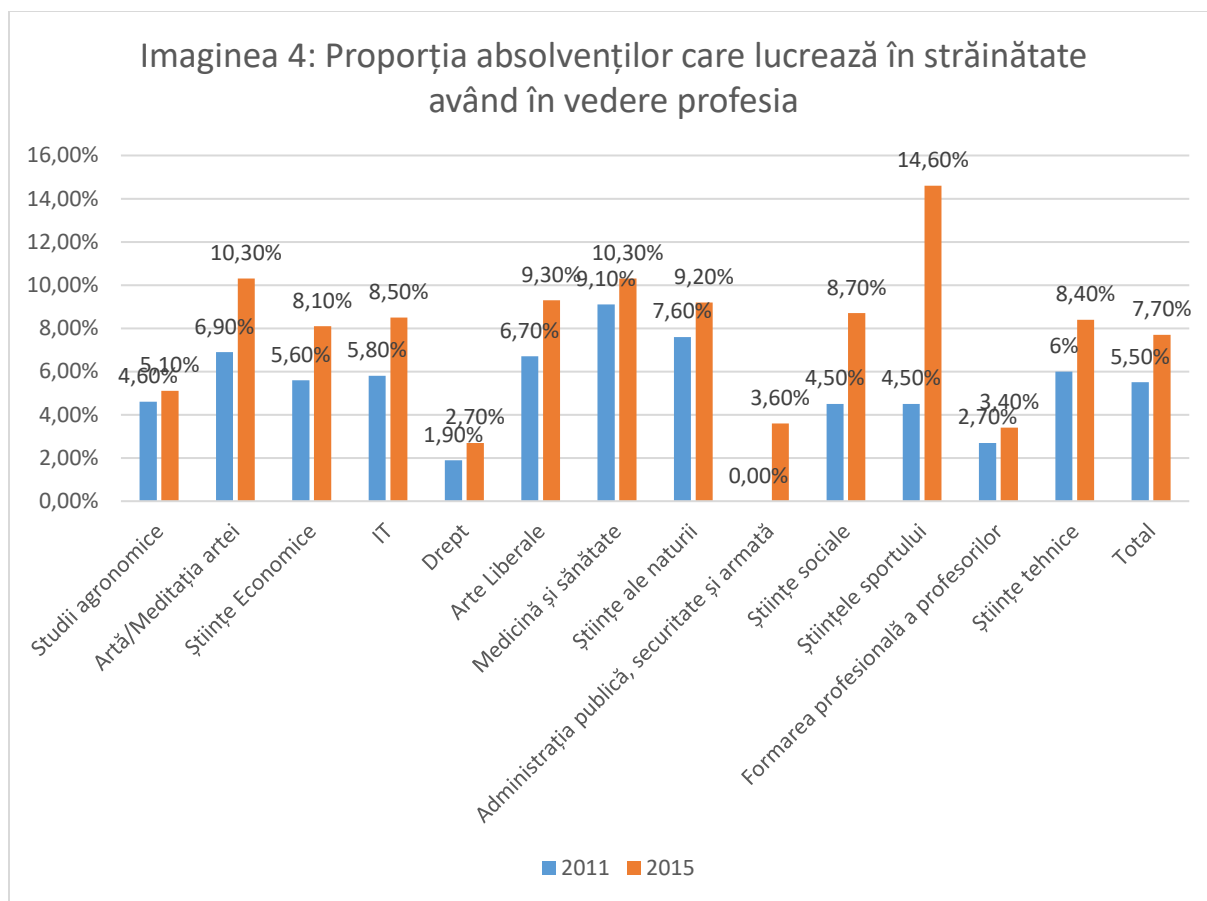

Figura 3: Proporția absolvenților angajați în afară ca o rată din totalul angajaților

Proporția persoanelor care lucrează în străinătate este foarte dispersată în rândul diferitelor profesii. Este mai mare în rândul absolvenților de medicină și asistență medicală, științe sportive, artă și mediere artistică, iar cea a absolvenților din agricultură, drept, administrație publică și competențe pedagogice este mai mică decât proporția medie a absolvenților care lucrează în străinătate (Figura 4).

Sustenabilitatea Sistemului

Sistemul trebuie să funcționeze până la sfârșitul celui de-al cincilea an, adică până la 31 decembrie 2019, după încheierea proiectului de stimulare.

- **La nivel central**, sustenabilitatea este garantată de resursele financiare disponibile, precum și de contextul tehnic și profesional.
- **La nivel instituțional**, obligațiile privind sustenabilitatea au fost îndeplinite, iar bunele practici susțin durabilitatea pe termen lung.

2.2. Principalele constatări și concluzii ale auditului realizat în România

În România, au existat o serie de inițiative care vizează reformularea politicilor și strategiilor pentru sistemul de învățământ superior și corelarea acestuia cu cerințele pieței muncii. Au rezultat:

- Studii/sondaje – pentru cunoașterea punctuală a anumitor aspecte privind corelația dintre sistemul de învățământ superior și piața forței de muncă;
- Structuri specializate organizate la universități – pentru a oferi un management specific pentru consiliere și orientare în carieră;

- Sisteme informatice cu aplicabilitate națională – elaborarea de studii și crearea bazei de date necesare pentru creșterea eficienței managementului învățământului superior.

Studii românești cu privire la absolvenții universităților și integrarea acestora pe piața muncii

În perioada auditată, dar și anterior, s-au realizat o serie de studii de monitorizare a integrării pe piața muncii a absolvenților învățământului superior din România, studii care au jucat rolul de a furniza informațiile necesare îmbunătățirii sistemului de învățământ superior. Aceste studii au vizat explicarea factorilor care stau în spatele succesului profesional al absolvenților și analizarea influențelor diferitelor caracteristici ale sistemului de învățământ superior.

Studiile au fost axate pe:

- Stabilirea corelării dintre traseul educațional, competențele dobândite și profilul socio-biografic al elevului;
- Stabilirea nivelului de competențe dobândite de către absolvent pe parcursul traseului său educațional;
- Stabilirea nivelului de utilizare în cariera profesională a cunoștințelor și a competențelor dobândite pe parcursul traseului său educațional.

Desfășurarea acestor studii s-a realizat prin solicitări bazate pe trimiterea de chestionare on-line/prin poștă către diferite tipuri de absolvenți (toți sau un eșantion reprezentativ) și către angajatori.

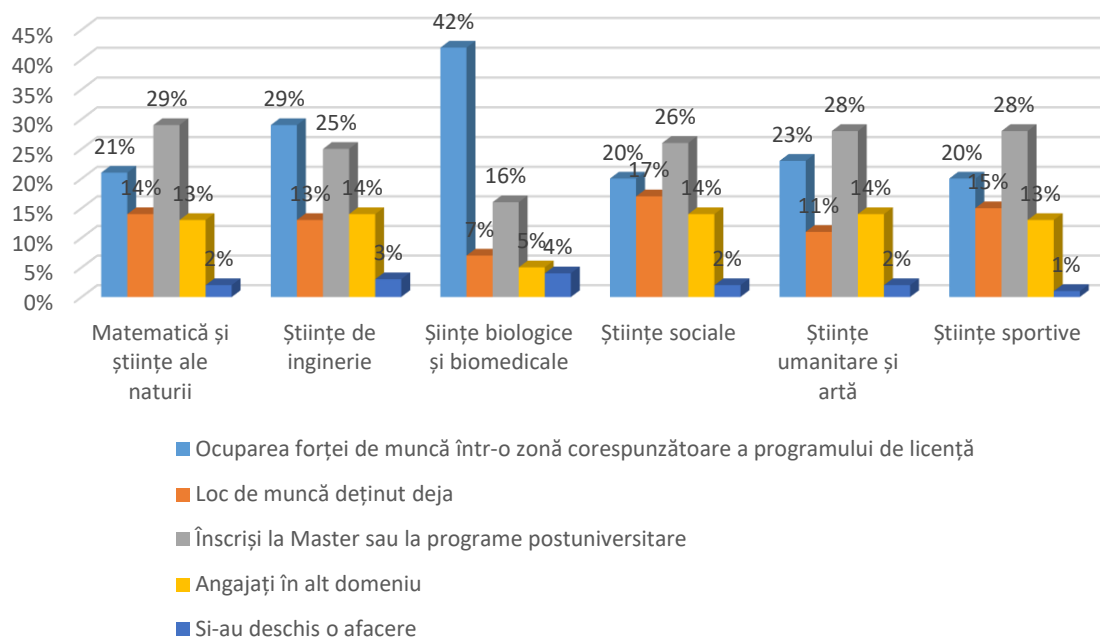
Cele mai reprezentative studii pentru perioada analizată sunt:

- *Studiul național de monitorizare a inserției absolvenților de studii universitare pe piața muncii* a fost realizat în cadrul grantului *Absolvenții și piața forței de muncă*. Acest studiu, la care au participat 48.602 de absolvenți, a analizat calea socioprofesională a absolvenților imediat după absolvire și după o perioadă considerată suficientă pentru a atinge un anumit nivel profesional, pentru a sublinia o percepție specifică a nevoilor profesionale ale angajatorilor. Conform acestui studiu, 32% dintre absolvenți aveau un loc de muncă parțial legat de domeniul studiat, 39% au lucrat în domenii foarte diferite și 35% au lucrat în domeniul studiat.

- Studiul *Studenti, Absolvenți și Piața forței de muncă* a fost realizat în cadrul *Politicilor de finanțare bazate pe dovezi și pe impactul pe piața forței de muncă (INFO-HE)* și vizează analiza corelației ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii.

Acesta este cel mai elocvent studiu privind legătura dintre oferta educațională și cerințele pieței muncii și a fost realizat pe **numărul total de absolvenți (studii de licență) la nivel național** (281.922 de persoane care au absolvit în 2010 și 2014, din toate instituțiile de învățământ superior indiferent de proprietate – publică și privată). În ceea ce privește inserția absolvenților de învățământ superior pe piața muncii, situația post-absolvire, după 6 luni, arată că:

Situația în primele 6 luni după examenul de licență (în funcție de zona fundamentală)

Bună practică 1 – Studii naționale consecutive pentru monitorizarea inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii efectuate de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice prin instituțiile sale subordonate

Prin proiectele *"Absolvenții și piața muncii"* și *"INFO-HE"* au fost dezvoltate și utilizate instrumentele de monitorizare a parcursului socioprofesional al absolvenților învățământului superior și au fost realizate studii privind grupurile de absolvenți din anii 2005-2009, 2006-2010 și 2010-2014.

Proiectul *"Absolvenții și piața muncii"* a beneficiat de rezultatele programului PHARE TVT-RO 2005, prin care s-au dezvoltat metodologii și instrumente pentru monitorizarea inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii, rezultate ulterior implementate în activitatea ministerului.

Ulterior, INFO-HE a folosit experiența studiilor anterioare ca sursă principală de informații pentru dezvoltarea unei metodologii în conformitate cu metodologiile anterioare de studiu, pentru a păstra relevanța și comparabilitatea datelor, precum și pentru a întări caracterul longitudinal al studiului.

Cu toate acestea, rezultatele au arătat o adecvare slabă a conținutului educațional și a rezultatelor învățării la cerințele pieței muncii, indiferent de domeniu.

- **Barometrul de calitate a învățământului superior** a fost realizat în România timp de trei ani (2009, 2010 și 2015) în cadrul proiectelor "*Asigurarea calității în învățământul superior în România în context european. Dezvoltarea managementului calității academice la nivel sistemic și instituțional – ACADEMIS*" (2009, 2010) și "*Dezvoltarea și consolidarea culturii calității în învățământul superior românesc – QUALITAS*" (2015). Anchetele au inclus următoarele subiecte: evaluarea procesului educațional; construirea de abilități și competențe; dezvoltarea personală; cariera profesională; stilul de viață, valorile; datele socio-demografice.

- Studiul **Absolvenții recenți de învățământ superior și integrarea lor pe piața muncii** a fost realizat în cadrul grantului "*Dezvoltarea unui sistem operațional al calificărilor din învățământul superior – DOCIS*", care a urmărit să răspundă la următoarele întrebări:

o Ce se întâmplă cu absolvenții după absolvire?

o În ce măsură absolvenții își folosesc cunoștințele dobândite în timpul universității?

o Sunt banii publici și privați cheltuiți în așa fel încât absolvenții să constituie o resursă umană care să pună în mișcare o economie de calitate?

Dintre concluziile prezentate în acest studiu, prezentăm mai jos câteva considerații reprezentative:

În găsirea unui prim loc de muncă, competențele transversale (autonomia și responsabilitatea, interacțiunea socială, dorința de dezvoltare personală și profesională) sunt mai importante decât cele specifice.

Pentru întregul eșantion, absolvenții consideră că mai mult de jumătate (55%) din cunoștințele și aptitudinile de care au nevoie la locul de muncă au fost dobândite sau învățate exact la locul de muncă, aproximativ o treime (32%) au fost dobândite în timpul facultății și 14% au fost dobândite în alte împrejurări.

Atât angajatorii, cât și absolvenții consideră că, în prezent, sistemul de învățământ superior reușește să ofere absolvenților cunoștințele teoretice de care au nevoie, dar nu și abilitățile practice.

Angajatorii sunt mai interesați de competențele pe care le au absolvenții, de experiența lor de lucru anterioară și mai puțin de specializarea postuniversitară sau prestigiul universității.

Centrele de consiliere și orientare în carieră

În România, activitatea de consiliere și orientare profesională a studenților a fost introdusă, ca obligatorie, la nivel național în 1998, când s-a decis ca fiecare universitate să aibă un Departament de consiliere pentru selectarea și plasarea profesională pe piața muncii. Aceste departamente au fost reorganizate în 2005 ca "*centre de consiliere și îndrumare în carieră pentru a sprijini studenții să ia decizii adecvate în structurarea propriului drum educațional*".

Centrele de consiliere și orientare în carieră sunt structuri stabilite la nivel universitar a căror metodologie de organizare și funcționare a fost aprobată în 2014. Acestea au ca obiectiv fundamental oferirea de noi oportunități de angajare pentru tineri, prin consiliere și îndrumare în carieră, vizând în principal:

- a) îndrumarea și consilierea elevilor/studentilor astfel încât să-și poată planifica și gestiona în mod optim propriul traseu educațional;
- b) reducerea abandonului universitar cauzat de motive profesionale sau de lipsa îndrumării în carieră, precum și din motive personale sau de adaptare la mediul universitar;
- c) facilitarea relației dintre studenți și piața forței de muncă, astfel încât aceștia să cunoască nevoile și provocările reale ale pieței muncii;
- d) creșterea capacității de angajare a studenților în mediul postuniversitar.

Concluzia auditului performanței a fost că aceste structuri sunt încă subdezvoltate la nivel universitar. Această realitate necesită organizarea din perspectivă profesională a serviciilor de consiliere și orientare în carieră într-o structură omogenă și sincronizată, care să respecte aceleași standarde și principii și, în același timp, corelarea legislației existente, astfel încât serviciile centrelor de carieră de consiliere de la nivelul secundar/liceal și universitar să fie legate de serviciile de ocupare publice pentru a răspunde eficient nevoilor clienților (elevi, studenți, șomeri) în legătură cu nevoile pieței muncii.

Sisteme informatice dezvoltate pentru susținerea absolvenților în găsirea unui loc de muncă

În ceea ce privește sprijinul acordat absolvenților pentru găsirea unui loc de muncă, s-a constatat că pentru dezvoltarea sistemelor informatice există trei tipuri de abordări pentru corelarea învățământului superior cu cerințele pieței forței de muncă și integrarea studenților/absolvenților, cu studii superioare, pe piața muncii:

- abordarea bazată pe voluntariatul universităților și absolvenților, în virtutea descentralizării și a autonomiei universitare;
- abordarea care pornește de la necesitatea existenței unor dovezi ale resurselor umane și materiale implicate în învățământul superior în formularea unor politici durabile în acest domeniu;
- abordarea bazată pe caracterul regional al ofertei educaționale.

În concluzie, în perioada analizată au existat preocupări privind monitorizarea inserției absolvenților de studii universitare pe piața muncii, atât la nivel central, cât și la nivel instituțional, dar lipsa unei agregări naționale a eforturilor individuale făcute de toți actorii implicați în acest proces a condus la abordări diferite și la o utilizare mai puțin eficientă a resurselor.

Bună practică 2

Prin proiectul INFO-HE au fost elaborate instrumente integrate la nivel național pentru urmărirea traseului educațional al tinerilor și capacitatea de angajare a absolvenților (REI, RMU, SAPM), având ca scop îmbunătățirea capacității sistemului de învățământ superior de a sprijini dezvoltarea economică și dezvoltarea socială și de a crește relevanța sa pentru piața forței de muncă.

Implementarea acestor instrumente la nivel național a contribuit la asigurarea unicității și consecvenței datelor privind sistemul de învățământ superior, având un rol important în susținerea pe termen mediu și lung a politicilor și strategiilor publice în acest domeniu.

În acest moment există un proces extins de încărcare a bazelor de date cu privire la persoanele înregistrate în sistemul de învățământ superior – de stat și privat, care asigură durabilitatea pe termen lung a acestor instrumente.

Concluzia generală a misiunii de audit al performanței

În ceea ce privește *sistemul informatic pentru urmărirea traseului educațional și profesional al absolvenților*, se constată că au fost create și implementate aplicații/sisteme/platforme informatice care reprezintă componentele acestora. Funcționarea eficientă a acestor "module" va determina consolidarea managementului sistemului de învățământ superior, interconectarea cu sistemele informatice gestionate de alte instituții de stat va permite obținerea de informații primare despre evoluția educațională și profesională a absolvenților, informații esențiale pentru formularea politicilor/strategiilor privind corelarea sistemului de învățământ superior cu piața muncii.

CONCLUZII ȘI MESAJE COMUNE

1. Toate cele trei țări recunosc importanța înființării și gestionării sistemului de urmărire a carierei absolvenților. Acest lucru a fost pus în aplicare în mai multe moduri. Fiecare soluție are avantajele și dezavantajele sale. Identificarea și prezentarea acestora ne ajută să învățăm unii de la ceilalți și să îmbunătățim sistemele din fiecare țară. Auditurile au evidențiat câteva bune practici.

În Ungaria și România, legea prevede instituirea și gestionarea unor sisteme de urmărire a carierei absolvenților. În Bulgaria, procesul este mandatat prin acte juridice secundare, cum ar fi ordonanțele ministeriale pentru calcularea finanțării universitare și cotele de admitere. Urmărirea carierei implică două sisteme în fiecare țară: un sistem bazat pe chestionare și altul bazat pe statistici (securitatea socială, administrația muncii). Cele două sisteme se completează reciproc.

Sistemul bazat pe statistici administrative este adecvat doar pentru interogări referitoare la un set limitat de date, însă conține o evidență a fiecărui nou absolvent care lucrează, este șomer sau are dreptul la asistență socială în țară. Cu toate acestea, acest sistem nu conține date despre absolvenții care lucrează în străinătate. În schimb, ancheta bazată pe chestionar poate include orice întrebare relevantă pentru urmărirea carierei tinerilor, însă numai o mică parte din grupul vizat oferă un răspuns. Absolvenții care locuiesc în străinătate sunt, de asemenea, implicați în sondaj.

În Bulgaria, urmărirea centralizată se realizează prin Sistemul de Clasificare a Universităților, care utilizează date și statistici din evidențele de securitate socială ale tuturor absolvenților în ultimii 5 ani. Această metodă elimină subiectivitatea chestionarelor și oferă informații concrete și verificabile despre statutul de angajare și securitatea socială a absolvenților, legătura dintre calificare și domeniu de muncă, venituri, comparații regionale etc. Sistemul nu conține date despre absolvenții care lucrează în străinătate.

În plus, față de urmărirea națională prin Sistemul de Clasificare a Universităților, există un model descentralizat în Bulgaria, în care sistemul este gestionat individual de instituțiile de învățământ superior. Auditul național a constatat că datele colectate de universități nu sunt întotdeauna fiabile, complete ori disponibile la timp. Metodele de colectare a datelor sunt adesea subiective, iar măsura în care respondenții oferă răspunsuri precise depinde de absolvenții înșiși. Unele universități au obținut rezultate mai bune prin cooperarea cu organizațiile profesionale sau cu patronatele.

În Ungaria, regulamentul atribuie instituției de învățământ superior instituirea și funcționarea sistemului de urmărire a carierei absolvenților, deși oferă sprijin central și coordonare, în principal prin programe operaționale finanțate din fonduri UE. Sistemul stabilit este capabil să furnizeze date referitoare la natura angajării absolvenților și permite universităților să includă propriile întrebări în chestionar. Această descentralizare mărește motivația de a susține sistemul și de a utiliza datele primite și a generat câteva exemple de bune practici. Cu toate acestea, rata de răspuns relativ scăzută și în declin riscă să pună în pericol această durabilitate.

În România, sistemul de chestionare a fost utilizat până acum, în timp ce sistemul bazat pe statistici administrative instituționale este în prezent în curs de implementare.

La nivel național, există două abordări pentru realizarea monitorizării. Fie cercetarea este coordonată la nivel central, ceea ce înseamnă că universitățile urmează proceduri predeterminate fără a aduce o contribuție semnificativă la proiectarea procesului, fie pot opta pentru autonomia universităților în această privință, ceea ce necesită dezvoltarea expertizei locale. Experiența națională a arătat că o structură instituțională funcțională, care monitorizează cariera absolvenților, poate asigura efectuarea periodică a cercetărilor la toate nivelurile universitare. Astfel de structuri se află în centrele de consiliere și orientare în carieră, dar acestea sunt încă subdezvoltate.

Implementarea centralizată a studiilor de monitorizare nu ține cont de specificitatea instituțională sau de domeniu la elaborarea chestionarului de anchetă a urmării carierei tinerilor absolvenți.

La nivel central, utilizarea sistemului bazat pe chestionare a obținut informațiile necesare pentru a determina corelația dintre cursurile oferite și cerințele pieței muncii. Sisteme similare au fost utilizate și la nivelul universităților, acestea fiind adaptate nevoilor lor.

Integrarea datelor statistice administrative a fost efectuată, de asemenea, în Ungaria. Acest lucru permite urmărirea celor mai importante caracteristici ale carierei absolvenților din Ungaria. Datele obținute de la acest sistem sunt folosite pentru a completa informațiile obținute din chestionar și pentru a le face mai precise.

2. Datele furnizate de sistemul de urmărire a carierei absolvenților sunt utilizate în fiecare țară în deciziile guvernamentale și în ghidarea profesională oferită studenților din învățământul secundar. Cele mai competitive universități au folosit informația ca sursă de feedback asupra performanței lor.

În Bulgaria, rezultatele obținute din Sistemul de Clasificare a Universităților, inclusiv succesul absolvenților în găsirea unui loc de muncă, sunt luate în considerare și în finanțarea universităților și în definirea cotelor de admitere. Clasamentele universităților sunt, de asemenea, disponibile pentru elevii din gimnaziu și oferă informații importante pentru cei care aleg o profesie. Cu toate acestea, doar o mică parte din studenți cunosc și utilizează acest sistem. Unele universități folosesc informațiile referitoare la absolvenții lor pentru a identifica punctele slabe pe care le pot îmbunătăți (se realizează prin modificarea programei pentru cursurile neperformante) sau punctele tari pe care să le dezvolte (de exemplu, desfășoară campanii de marketing pentru cursurile care au succes).

În Ungaria, datele sistemului de urmărire a carierei absolvenților sunt utilizate în luarea deciziilor atât la nivel guvernamental, cât și la nivel universitar. Sistemul informatic online stabilit pe baza acestor date oferă informații detaliate despre șansele de angajare după absolvire pentru studenții care se pregătesc pentru examenele de admitere în universități/colegii. Site-ul este accesat de numeroase persoane interesate de aceste informații.

Studiile naționale realizate în România au fost concepute astfel încât rezultatele acestora să fie utile pentru o gamă largă de parteneri și pentru interesele specifice ale acestora privind legăturile dintre studii și ocuparea forței de muncă: Guvern, angajatori, agenții de ocupare a forței de muncă, asociații profesionale, cadre universitare, formatori în învățământul vocațional și tehnic, manageri ai instituțiilor de învățământ superior, viitorii studenți și părinții acestora, studenți, absolvenți. Informațiile privind publicitatea/conștientizarea oportunităților de facilitare a tranziției dintre școală și viața profesională au avut un trend ascendent și universitățile joacă acum un rol mai important în evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și abilităților necesare pentru a permite absolvenților să se angajeze pe piața forței de muncă, să dezvolte o afacere, să continue studiile universitare și să învețe pe termen lung.

În același timp, rezultatele privind integrarea absolvenților pe piața muncii sunt baza pentru calcularea cifrei de școlarizare pentru diplomele de licență, masterat și doctorat. Acest indicator se bazează, de asemenea, pe obiectivul Strategiei Europa 2020 de a crește procentul populației cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani, care finalizează cu succes învățământul terțiar. Pe baza previziunilor, România poate atinge orizontul 2020 prin restructurarea programelor de studii în

conformitate cu cerințele pieței muncii și prin diversificarea numărului de programe de masterat pentru a spori relevanța în ceea ce privește calitatea și pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților pe piața muncii.

3. O soluție eficientă pentru urmărirea carierei tinerilor absolvenți care lucrează într-un alt stat membru al UE nu a fost identificată în niciuna dintre cele trei țări. Situația ar putea fi îmbunătățită dacă sistemele care integrează datele administrative și statistice interne ar putea fi extinse pentru a include datele referitoare la angajații care își desfășoară activitatea într-un alt stat membru al UE. Acest lucru ar necesita o cooperare mai strânsă între statele membre ale UE. În principiu, sistemul de sondaje permite urmărirea angajării absolvenților în străinătate, însă această opțiune nu este utilizată pe scară largă și nu este suficient de fiabilă.

Toate cele trei audituri au descoperit deficiențe fundamentale în urmărirea carierei tinerilor absolvenți care își găsesc un loc de muncă într-un alt stat membru al UE. Sistemele bazate pe statistici administrative nu sunt suficiente prin natura lor pentru a constata angajarea în străinătate, deoarece conțin date numai despre ocuparea forței de muncă pe plan intern.

Auditul realizat în Bulgaria a arătat că trimiterea chestionarelor este o modalitate de a afla statutul de migrație și gradul de ocupare a locurilor de muncă de către absolvenți. Cu toate acestea, sfera de aplicare a informațiilor este limitată de ratele scăzute de răspuns, de adresele de domiciliu și de email neconforme cu realitatea furnizate de absolvenți și de subiectivitatea informațiilor.

Auditul efectuat în Ungaria și analiza suplimentară au constatat că ancheta bazată pe chestionare ar putea, în principiu, să monitorizeze și ocuparea forței de muncă în străinătate. Cu toate acestea, instituțiile de învățământ superior și coordonatorul central al sistemului de urmărire a carierei absolvenților nu au acordat prea multă atenție acestei probleme. Din cauza ratei scăzute de răspuns, pot fi trase doar concluzii limitate.

În România, urmărirea carierei absolvenților care lucrează în străinătate se desfășoară sporadic pe baza unor sondaje individuale efectuate de universități, fără centralizarea acestor informații la nivel național. Ca rezultat, fenomenul migrației intelectualilor ("exodul de creiere") ar putea fi cuantificat relativ corect.

4. ISA-urile care participă la audit au convenit asupra tipului de audit și a domeniilor în care ar trebui să se concentreze. Din cauza obiectivelor unui audit în cooperare, a fost o idee bună să nu se armonizeze programele de audit. Cu toate acestea, auditul în cooperare a permis schimbul efectiv de experiență și cunoștințe.

Dorim să atragem atenția instituțiilor supreme de audit ale altor state asupra acestei metode de coordonare a auditurilor în cooperare, deoarece o comparație mai detaliată a sistemelor diferitelor țări nu este posibilă din cauza diferențelor profunde dintre sisteme, chiar dacă auditul se bazează pe un program comun de audit detaliat.